МОРЯК
1912-2026

УКРАЇНСЬКА ПРОФСПІЛКОВА ТРАНСПОРТНА ГАЗЕТА

СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2026

35

ПРМТУ ТА МОЛОДЬ: СИНЕРГІЯ, ЩО БУДУЄ МАЙБУТНЄ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Профспілка прагне створити умови для розвитку молодих фахівців і стати опорою тим, хто розвиватиме морську галузь

Одним з основних пріоритетів діяльності Профспілки робітників морського транспорту України завжди була та залишається підтримка та розвиток молоді. Курсанти, молоді українські моряки, які роблять перші кроки в професію, мають відчувати підтримку морської спільноти, однодумців, тих, хто може поділитись досвідом та допомогти досягати перших кар`єрних цілей. Саме тому чимало уваги приділяється розробці та пошуку нових інструментів, які допомагатимуть молоді на шляху від посвяти в курсанти до першого контракту. Профспілка ставить перед собою завдання створити сприятливі умови та бути надійною опорою для тих, хто отримавши фах, буде рушійною силою змін та розвитку морської галузі, буде зміцнювати статус України як морської держави на міжнародній арені, а також гідно нестиме статус українського моряка в світі.

З цією метою ПРМТУ реалізує багато ініціатив для побудови ефективної системи взаємодії з молоддю. В структурі Профспілки функціонує Молодіжна рада — ком'юніті активної морської молоді, що працює разом з Головою ПРМТУ Олегом Григорюком. Це майданчик, де є всі умови, аби розкривати свій потенціал, прокачувати лідерські та професійні навички, знаходити однодумців і ставати частиною команди, яка формує майбутнє морської індустрії України. Представники Молодіжної ради ПРМТУ входять до складу молодіжних об'єднань Міжнародної федерації транспортників (ITF), Європейської федерації транспортників (ETF) і Федерації працівників транспорту України (ФПТУ).

У 2025 Профспілка робітників морського транспорту України відкрила нову сторінку в історії української морської освіти, захистивши право на професію для українських курсантів. Протягом тривалого часу Профспілка координувала взаємодію між морськими закладами освіти, державними органами та міжнародними партнерами, консолідуючи зусилля навколо спільного завдання — вкотре не допустити втрати цілого покоління молодих морських фахівців. Справжня зацікавленість в результаті та системний змістовний підхід до проблем — ключ до вирішення навіть найскладніших ситуацій. Тому ПРМТУ вдалось домогтися права на проведення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) за межами України уже 2 роки поспіль.

Для ПРМТУ важливо брати участь в житті курсантів та розділяти з ними важливі події на шляху їх професійного становлення. Так, гарною традицією є запрошення представників Профспілки на заходи з нагоди посвяти в курсанти, Дні відкритих дверей, урочистості з нагоди вручення дипломів. Профспілка взяла участь в урочистих заходах посвяти в курсанти в Морехідному фаховому коледжу ім. О. І. Маринеска НУ «Одеська морська академія», Національному університеті «Одеська морська академія», Дунайському інституті НУОМА та Фаховому коледжі морського транспорту НУОМА. Морська родина поповнюється новими іменами та потужною енергетикою.

Традиційно на початку навчального року Профспілка робітників морського транспорту України проводить зустрічі-знайомства з курсантами-першокурсниками.

Для тих, хто лише розпочинає свій шлях у морській галузі, це можливість з перших днів навчання дізнатися більше про професійне середовище, частиною якого вони згодом стануть.

Представники ПРМТУ розповідають молоді про діяльність Профспілки, її роль у морській галузі, принципи та цінності, а також про те, чому профспілковий рух залишається важливою та впливовою частиною професійного життя.

Окрема увага під час зустрічей приділяється правам та інтересам фахівців морської галузі, адже розуміння своїх трудових прав і можливостей важливе не лише під час побудови кар`єри, а й на етапі здобуття профільної освіти.

Профспілка відкриває для молоді широке коло можливостей. Це простір для розвитку, нових знайомств, спілкування з однодумцями та представниками морської галузі, участі у міжнародних заходах і професійних ініціативах.

Один із напрямів, який особливо актуальний для курсантів – можливість безкоштовно вивчати англійську мову, адже ці знання є невід'ємною частиною професійної підготовки. Міжнародні форуми, освітні та молодіжні проєкти, тренінги, лекції, цікаві знайомства — це безцінний досвід взаємодії в професійному середовищі.

ПРМТУ пліч-о-пліч з молоддю! Разом ми — сила!

ПРОФСПІЛКИ ЗА ПРАВА ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ

Захист прав трудових мігрантів і зміцнення регіональної профспілкової співпраці перебували у центрі уваги Регіональної зустрічі для країн Східної Європи та Центральної Азії «Профспілки за права мігрантів», яка відбулася 3-4 вересня 2026 року в Інституті праці у Кишиневі.

Захід, організований Міжнародною організацією праці у співпраці з Національною конфедерацією профспілок Молдови (CNSM) та Інститутом праці, об'єднав представників профспілкових організацій із дев'яти країн. Морський сектор представляла делегація Профспілки робітників морського транспорту України.

Учасники обговорили виклики трудової міграції, захист працівників-мігрантів і роль Ресурсних центрів для мігрантів (MRC) у наданні їм підтримки та допомоги.

У заході взяли участь директор Бюро з діяльності трудящих Міжнародної організації праці (ACTRAV-МОП) Олівер Рьопке та виконавчий секретар PERC Антон Леппік. Модератором сесії виступив Сергіюс Гловацкас, координатор ACTRAV-МОП у країнах Центральної та Східної Європи.

У своєму вітальному слові президент CNSM Ігор Зубку зазначив, що захист прав і забезпечення гідної праці для працівників-мігрантів мають стати важливими пріоритетами соціальної політики та соціального діалогу. Він наголосив на відповідальності профспілкового руху за захист прав і гідності всіх працівників незалежно від їхнього громадянства, країни походження чи міграційного статусу.

Своєю чергою директор ACTRAV-МОП Олівер Рьопке підкреслив, що захист працівників-мігрантів є одним із ключових обов'язків профспілкового руху. Дотримання їхніх прав сприяє захисту заробітної плати та умов праці, а також зміцненню солідарності між усіма працівниками.

У цьому контексті він наголосив на важливості Ресурсних центрів для мігрантів, які можуть надавати інформацію, консультації, підтримку та представництво, а також полегшувати доступ працівників до механізмів захисту і профспілкових організацій. Олівер Рьопке також виступив за розвиток регіональної співпраці, щоб працівники мали захист незалежно від того, в якій країні їх наймають, де вони працюють або куди повертаються.

Упродовж двох днів учасники розглянули досвід і перспективи розвитку Ресурсних центрів для мігрантів, тенденції та виклики трудової міграції у Східній Європі й Центральній Азії, міжнародні стандарти, що застосовуються до працівників-мігрантів, а також можливості зміцнення регіональної профспілкової співпраці.

Представники ПРМТУ поділилися досвідом роботи з моряками — членами Профспілки, які за специфікою своєї професії є трудовими мігрантами. Окрему увагу приділили морякам, які через війну вимушено перебувають у різних країнах. Профспілка докладає зусиль для створення соціальних умов, які сприятимуть їхньому поверненню до України, коли це стане безпечно.

Міграція залишається масштабним глобальним явищем. Згідно з останніми оцінками, у 2024 році у світі налічувалося близько 304 мільйонів мігрантів. За оцінками Міжнародної організації праці, у 2022 році 167,7 мільйона мігрантів входили до складу робочої сили країн призначення, що становило 4,7% глобальної робочої сили.

Ці дані свідчать про значний внесок працівників-мігрантів в економіку та ринки праці в усьому світі, а також про необхідність зміцнення механізмів захисту їхніх прав.

ГОЛОС УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ І ПОРТОВИКІВ У МІЖНАРОДНИХ МЕДІА

Голова Профспілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк у трьох інтерв'ю міжнародним медіа розповів про роботу ПРМТУ в умовах повномасштабної війни, ситуацію в українських портах, захист трудових прав та загрози для цивільного судноплавства.

В ефірі BBC News ішлося про щоденні атаки на порти Великої Одеси, безпеку працівників і значення українського морського експорту. У коментарі BBC Newsday Олег Григорюк наголосив на необхідності подальшої міжнародної підтримки та посилення тиску на агресора. Бельгійський профспілковий журнал De Nieuwe Werker зосередив увагу на тому, як війна змінила роботу української Профспілки та життя її членів.

BBC NEWS: УКРАЇНСЬКІ ПОРТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ПРАЦЮВАТИ ПІД ОБСТРІЛАМИ

В ефірі BBC News Олег Григорюк розповів про ситуацію в портах Великої Одеси, які практично щодня зазнають російських атак.

Попри удари по портовій інфраструктурі та спроби росії заблокувати морський експорт, судноплавство триває: торговельні судна заходять до українських портів і виходять із них.

Зі зростанням інтенсивності атак підвищуються ризики для портовиків, моряків та всіх, хто забезпечує перевезення вантажів морем. ПРМТУ надає своїм членам соціальну, гуманітарну та психологічну підтримку. Профспілка також закликає операторів портових терміналів і профільне міністерство вживати всіх можливих заходів для захисту працівників.

«Рівень стресу надзвичайно високий, як і небезпека на робочих місцях. Але українці мають величезну стійкість. Ми продовжуємо працювати, триматися і рухатися вперед», — зазначив Голова ПРМТУ.

Наслідки російських атак виходять далеко за межі України. Через чорноморські порти проходять вантажі, критично важливі для глобальної продовольчої безпеки. Стабільна робота українських портів впливає на постачання продовольства до багатьох країн.

«Весь світ залежить від нашого зернового експорту. Рівень ескалації надзвичайно високий, кількість атак зростає. Попри це, ми й надалі робитимемо все можливе, щоб забезпечити стабільну роботу морських логістичних ланцюгів», — наголосив Олег Григорюк.

BBC NEWSDAY: АТАКИ НА УКРАЇНСЬКІ ПОРТИ ЗАГРОЖУЮТЬ МІЖНАРОДНОМУ СУДНОПЛАВСТВУ

У коментарі журналістам BBC Newsday Голова ПРМТУ зосередив увагу на безпеці цивільного судноплавства та працівників морської галузі, які продовжують виконувати свої обов'язки в умовах постійних атак.

Олег Григорюк наголосив, що Україні потрібна подальша підтримка міжнародної морської спільноти, а також посилення тиску на агресора.

«Атаки на цивільні порти, торговельні судна та людей, які забезпечують їхню роботу, становлять загрозу для України й безпосередньо впливають на безпеку міжнародного судноплавства», — зазначив він.

ПРМТУ продовжує використовувати міжнародні профспілкові майданчики та увагу світових медіа, щоб ситуація українських моряків і портовиків залишалася у світовому інформаційному порядку денному. Кожне таке інтерв'ю дає змогу донести міжнародній аудиторії, у яких умовах працюють українські працівники морського транспорту, та нагадати про необхідність їхнього захисту.

«МИ МАЄМО ПОКАЗАТИ, ЩО СОЛІДАРНІСТЬ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ»

Бельгійський профспілковий журнал De Nieuwe Werker, який видає одна з найбільших профспілкових федерацій країни — ABVV (FGTB), опублікував інтерв'ю з Головою ПРМТУ Олегом Григорюком.

П'ять років тому, коли Олег Григорюк очолив ПРМТУ, країна ще жила в умовах пандемії COVID-19. Невдовзі Україна зіткнулася з повномасштабною війною, яка кардинально змінила життя людей і профспілкову роботу.

«Озираючись назад, можна сказати, що пандемія стала лише підготовкою до набагато складніших випробувань», — зазначив він.

Без доступу до роботи

Перший серйозний удар українські моряки відчули одразу після початку російського вторгнення. Через запровадження воєнного стану чоловіки віком від 18 до 60 років втратили можливість вільно виїжджати з України. Для моряків це означало неможливість вирушити в рейс, а для тисяч їхніх родин — втрату основного джерела доходу.

Профспілка перейшла до кризового режиму роботи. Для членів ПРМТУ, які залишилися без засобів до існування, організували гуманітарну допомогу. Юридичну підтримку отримували моряки, які мали законні підстави для виїзду та працевлаштування.

Порти під вогнем

Порти Одеси, Чорноморська, Ізмаїла та інших міст регулярно зазнають ракетних і дронових атак. Обстріли створюють смертельну небезпеку для людей, які забезпечують роботу морської галузі. Серед профспілкових активістів є загиблі та поранені.

Серйозним випробуванням стали й тривалі відключення електроенергії. Щоб не припиняти допомогу членам Профспілки, ПРМТУ забезпечила місцеві організації генераторами та альтернативними джерелами живлення.

Продовжувати цю роботу допомагає підтримка європейських і світових профспілкових організацій. Міжнародні партнери надають фінансову, гуманітарну, логістичну та юридичну допомогу українським працівникам і їхнім родинам.

Економіка і трудові права

Українська економіка зазнала значних втрат, але продовжує працювати та забезпечувати критично важливий експорт. Водночас на підприємствах, діяльність яких ускладнена блокадою або окупацією, працівники стикаються із затримками заробітної плати.

«Ми ведемо переговори з роботодавцями та органами влади, щоб підприємства продовжували працювати, а люди мали хоча б мінімальний гарантований дохід. Повністю компенсувати втрати неможливо, але ми робимо все, щоб запобігти найгіршим наслідкам», — розповів Голова ПРМТУ.

Захист трудових прав залишається одним із головних напрямів роботи Профспілки. У випадках незаконного звільнення чи інших порушень ПРМТУ спочатку намагається врегулювати ситуацію шляхом переговорів. Якщо це не дає результату, справа переходить до суду. За останні роки було розпочато десятки судових процесів, більшість із яких завершилися на користь працівників.

«Люди мають бачити, що верховенство права в Україні продовжує діяти навіть під час війни. Соціальний діалог не припинився. Ми й надалі ведемо переговори, відстоюємо права працівників і робимо все, щоб їхній голос був почутий».

ПРМТУ також підтримує своїх членів, які захищають Україну в лавах Сил оборони. Після завершення служби вони часто стикаються зі складною та тривалою процедурою оформлення статусу ветерана. Профспілка надає їм юридичну, а за можливості — матеріальну допомогу.

Попри небезпеку, постійну напругу та невизначеність, люди продовжують жити й працювати.

«Ми не можемо дозволити собі втратити надію. Люди хочуть миру. І я переконаний, що мир обов'язково настане», — сказав Олег Григорюк.

Для Профспілки головними залишаються щоденні потреби її членів: безпека, зайнятість, дохід і захист прав.

«Якщо ми, як Профспілка, втратимо віру, то хто тоді її збереже? Ми повинні бути прикладом для інших. Ми маємо показати, що солідарність сильніша за війну».

«НАПИШИ ЗА ВЛАСНИЙ РАХУНОК»: ЯК ПРОТИСТОЯТИ ТИСКУ КЕРІВНИЦТВА ТА ЗАХИСТИТИ СВОЇ ПРАВА

Знайома багатьом ситуація: керівництво викликає працівників і безапеляційно заявляє: «Пишіть заяви на відпустку за власний рахунок. Інакше звільнимо, бо грошей платити вам все одно немає». Ми масово стикалися з цією схемою під час ковідного карантину, згодом ця ж хвиля накрила ринок праці в перші, найважчі місяці повномасштабного вторгнення. Здавалося б, коли на підприємстві виникають раптові фінансові труднощі або настають кризові часи, бізнес мав би діяти в межах закону. Але замість цього деякі роботодавці обирають шлях найменшого спротиву – перекласти власні проблеми на гаманці підлеглих.

Погоджуватися на такі «пропозиції» – означає добровільно подарувати компанії свою зарплату, страховий стаж і соціальні гарантії. Тож що робити в такій ситуації та як грамотно (і без зайвих нервів) протистояти цьому адміністративному тиску?

Перше і головне правило, яке потрібно запам'ятати: **відпустка без збереження заробітної плати – це виключно право працівника, а не інструмент примусу для роботодавця.**

Відповідно до статті 84 КЗпП та статей 25-26 Закону України «Про відпустки», така відпустка надається виключно за бажанням (на прохання) самої людини. Тобто ініціатива завжди має виходити від найманого працівника, а роботодавець не має жодного законного механізму примусово випровадити персонал «відпочивати» без грошей. І так, навіть воєнний стан, який розширює можливості для надання таких відпусток (наприклад, знімає обмеження у 15 чи 30 днів), не скасовує головної вимоги – особистої згоди та добровільної заяви.

Примусове відправлення працівників «за свій рахунок» є грубим порушенням трудового законодавства, за яке роботодавець несе адміністративну, а в деяких випадках – і кримінальну відповідальність.

ЧОМУ КЕРІВНИЦТВО ВДАЄТЬСЯ ДО ТИСКУ?

Відповідь банальна: економія коштів та перекладання бізнес-ризиків на плечі найманих працівників.

Якщо компанія не може забезпечити працівника роботою, згідно із законом, вона зобов'язана належним чином оформити простій. Згідно зі статтею 113 КЗпП, час простою не з вини працівника має оплачуватися з розрахунку не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу).

Змушуючи підлеглих писати заяву на неоплачувану відпустку, роботодавець просто маскує цей простій, ховаючись від законних виплат.

ЯК ДІЯТИ?

Якщо ви опинилися під прицілом керівництва, яке вимагає заяву, дійте виважено і за таким алгоритмом:

1. Не панікуйте і нічого не підписуйте.

Головна зброя недобросовісного керівника – це раптовість і психологічний тиск. Ви маєте повне право сказати: «Мені потрібен час подумати» або «Я маю проконсультуватися зі своєю профспілкою». Ніколи не пишіть заяву під диктовку тут і зараз. Адже будь-яка написана заява нівелює подальший захист.

2. Не панікуйте і нічого не підписуйте.

Розмова перетворюється з порожніх балачок на складні перемовини, коли лунають конкретні норми права. Варто нагадати, що примус до неоплачуваної відпустки кваліфікується як «інші порушення вимог законодавства про працю» та, відповідно до ст. 265 КЗпП, за нього передбачено штраф у розмірі 1 мінімальної заробітної плати (за кожного працівника, щодо якого доведено примус).

Крім того, у разі якщо працівника не просто просили, а шантажували, погрожували, не пускали на робоче місце або якщо це стосувалося вразливих категорій (вагітних, одиноких матерів/батьків, неповнолітніх) стаття 172 Кримінального кодексу України передбачає штрафи від 2000 до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 31 тис. до 85 тис. грн) або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, або виправними роботами, або пробацією.

3. Переведіть спілкування у письмову площину.

Усні погрози («ми не будемо платити зарплату», «скоротимо тебе або звільнимо», «створимо нестерпні умови») важко довести. Попросіть надати вам письмовий наказ або розпорядження, на підставі якого вас відсторонюють від роботи чи відправляють у відпустку. Зазвичай на цьому етапі тиск різко зменшується, адже жоден керівник не захоче залишати документальні докази своєї діяльності поза законом.

4. Подайте зустрічну заяву.

Якщо вас не допускають до робочого місця, напишіть заяву на ім'я керівника приблизно такого змісту: «Я (ПІБ, посада) заявляю, що не маю наміру брати відпустку без збереження заробітної плати. Я перебуваю на робочому місці (або готовий/а приступити до роботи) і готовий/а виконувати свої посадові обов'язки. У разі неможливості забезпечити мене роботою, прошу оформити простій відповідно до ст. 113 КЗпП України». Заяву подайте через канцелярію з відміткою про отримання на вашій копії, або надішліть цінним листом з описом вкладення.

5. Фіксуйте докази.

Збирайте будь-які підтвердження тиску: електронні листи, повідомлення в месенджерах, спілкування в робочих чатах. Якщо є можливість, залучіть свідків серед колег, які опинилися в такій самій ситуації. Гуртом протистояти завжди легше.

6. Не залишайтесь сам на сам із проблемою.

Найгірше, що можна зробити в такій ситуації — це намагатися самотужки воювати з системою. Якщо на вас тиснуть, негайно звертайтеся до своєї профспілки.

Профспілка має реальні важелі впливу: від офіційних перемовин з керівництвом та складання актів про порушення умов колективного договору до залучення інспекторів Державної служби з питань праці (Держпраці) та представництва ваших інтересів у суді.

Пам'ятайте: ваша праця має ціну, а ваші права захищені законом. Згода на незаконні вимоги керівництва лише породжує подальшу безкарність. Будьте солідарними, звертайтеся по фахову допомогу до профспілки та не бійтеся відстоювати те, що належить вам по праву.

ЦИВІЛЬНЕ СУДНОПЛАВСТВО ПІД ПРИЦІЛОМ: МОРЯКИ НЕ ПОВИННІ СТАВАТИ МІШЕННЮ

Російські атаки на цивільне судноплавство в Чорному морі становлять пряму загрозу життю моряків і потребують скоординованої відповіді міжнародної спільноти. Про їхні наслідки та необхідні кроки для захисту екіпажів говорили на засіданні Виконавчого комітету IFSMA.

Голова ПРМТУ, віцепрезидент Міжнародної федерації асоціацій морських капітанів (IFSMA) Олег Григорюк представив дані про наслідки російських атак на цивільне судноплавство в Чорному морі.

«Сьогодні недостатньо лише говорити про безпеку моряків після чергової трагедії. Потрібні практичні дії: захист цивільного судноплавства, належна міжнародна реакція на атаки на торговельні судна, реальна відповідальність сторін, зобов'язаних забезпечувати лікування та репатріацію екіпажів, а також дієві механізми термінової допомоги морякам. За кожним таким повідомленням — не просто судно, прапор чи статистика. За ним — люди, які вийшли в море виконувати свою роботу. Моряки мають право повернутися додому живими. А якщо вони постраждали під час виконання своєї роботи, вони не повинні залишатися сам на сам із травмами, лікарняними рахунками та боротьбою за власне майбутнє», — наголосив Олег Григорюк.

Учасники засідання обговорили спільні кроки для захисту цивільного судноплавства. Безпека екіпажів, свобода мореплавства та дотримання міжнародного права потребують конкретних рішень.

За ініціативою Олега Григорюка IFSMA підготувала офіційне звернення щодо блокади Чорного моря, систематичних атак на цивільне судноплавство та терору проти цивільних моряків. Найближчим часом документ буде направлено до міжнародних організацій та інших компетентних інституцій.

Уже наступного дня Федерація оприлюднила офіційну заяву із закликом посилити міжнародний захист моряків торговельного флоту. У ній наголошується: моряки є цивільними особами й не повинні ставати військовими цілями. Жоден моряк не має втрачати життя лише через те, що виконує свою роботу, а захист екіпажів торговельних суден є спільною відповідальністю міжнародної спільноти.

IFSMA закликала ООН, Міжнародну морську організацію (IMO), Міжнародну організацію праці (МОП), держави прапора, судновласників, страховиків та всіх учасників морської галузі вжити невідкладних практичних заходів для захисту торговельних суден і їхніх екіпажів.

Паралельно ПРМТУ звернулася до Міжнародної федерації транспортників (ITF), Міжнародної морської організації (IMO) та Міжнародної організації праці (ILO) із закликом посилити міжнародні зусилля для захисту цивільних моряків, торговельного судноплавства та портової інфраструктури України.

У своїх зверненнях Профспілка наголосила, що систематичні атаки на цивільні судна й українські порти становлять пряму загрозу життю моряків, свободі судноплавства, глобальній торгівлі та продовольчій безпеці. ПРМТУ закликала міжнародні організації активізувати скоординовані дії для захисту працівників морської галузі та безпечної роботи морського коридору.

За кожною цифрою статистики — долі моряків, їхніх родин і людей, які щодня забезпечують роботу морської галузі. Для ПРМТУ захист цивільних моряків — не абстрактне питання міжнародного порядку денного, а щоденна реальність, підтверджена конкретними випадками загибелі та поранення членів екіпажів.

ПРОФСПІЛКИ В ЕПОХУ ПОСТПРАВДИ: ЯК МОТИВУВАТИ, КОЛИ ФАКТАМ НЕ ВІРЯТЬ?

В той час, як інформаційний простір переповнений фейками та емоційними маніпуляціями, профспілкові лідери вчаться будувати довіру. В Одесі пройшов авторський тренінг, де Віталій Копиш — профспілковий викладач, експерт в освіті дорослих, медіатор та очільник громадської організації, поділився сучасними інструментами лідерства.

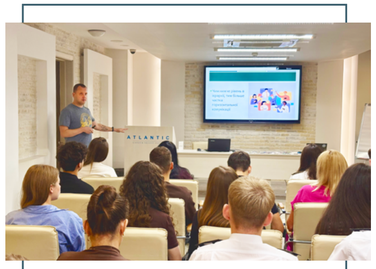
Як залучити людей, коли кожен живе у своїй «інформаційній бульбашці»? Як організувати збори, що не перетворяться на нудну формальність? І як лідеру розвиватися разом зі своєю командою, а не «застигнути в минулому»? Ці питання стали ключовими на порядку денному.

Головний виклик, за словами тренера, — це «світ постправди», де емоції важать більше за факти. «Сьогодні не можна просто віддавати накази. Люди підуть за вами, якщо розумітимуть спільний сенс, відчуватимуть чесність і бачитимуть, що їх цінують не як статистичну одиницю, а як особистість», — наголосив Віталій Копиш.

Учасники розбирали практичні кейси: як працювати зі «складними» колегами — вічними сперечальниками, всезнайками та негативістами, і як перетворити нудну нараду на ефективний мозковий штурм. Особливу увагу приділили моделі спіральної динаміки, яка описує еволюцію лідерства — від авторитарного «вождя» червоного рівня до гнучкого фасилітатора «зеленого» та системного стратега «жовтого». Головний висновок: лідер має бути на пів кроку попереду своєї команди, щоб вести її за собою, а не викликати роздратування чи супротив.

Тренінг, що поєднав глибоку теорію з живою практикою та навіть невербальними вправами на самоорганізацію, став потужним імпульсом для переосмислення ролі сучасного профспілкового лідера. Це вже не просто адміністратор, а модератор, психолог і стратег, здатний будувати міцні горизонтальні зв'язки та мотивувати людей у світі, де довіра стала головною валютою.

Тренінг проведено у межах співпраці ПРМТУ з Данською профспілкою 3F.

ЯК ГОВОРИТИ ПРО ПРОФСПІЛКУ ПЕРЕКОНЛИВО: ПРМТУ ПРОВЕЛА ПРАКТИЧНИЙ ВОРКШОП

В Одесі у Морському юніон центрі пройшов воркшоп для профспілкових активістів, присвячений розвитку навичок ефективної комунікації та публічних виступів.

Учасників привітав Голова Профспілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк, який наголосив на важливості розвитку профспілкового активу, здатного об'єднувати людей, переконливо представляти інтереси працівників і посилювати профспілковий рух.

Під час воркшопу активісти опрацьовували практичні інструменти взаємодії з різними аудиторіями, вчилися чітко формулювати свої думки, аргументувати позицію, залучати нових членів до Профспілки та зміцнювати довіру: як пояснити працівнику, навіщо вступати до профспілки, як говорити про права працівників переконливо та зрозуміло, як будувати сильну профспілку навіть у час війни.

Захід провела телеведуча та тренерка з публічних виступів Тетяна Гончарова, яка поділилася сучасними підходами до роботи з аудиторією, підготовки переконливих виступів і розвитку ораторської майстерності.

«Ми звикли сприймати профспілки як щось із минулого. Насправді ж саме вони, а інколи тільки вони допомагають людям відстоювати зарплату, безпечні умови праці, право на відпочинок, компенсації та захист від незаконного звільнення. Я не говорю вже про безкоштовні медичні програми, вивчення англійської, відпочинок - бо це про профспілки круті, такі, на жаль, не всі. В Одесу я приїхала вести тренінг по ефективним комунікаціям для Профспілки робітників морського транспорту України, і вони мені розповіли десятки конкретних історій, коли профспілка була важлива, коли профспілка відстояла і гроші працівників, і вберегла від незаконного звільнення», – відзначила Тетяна Гончарова.

Воркшоп відбувся в межах програми «Профспілки проти нерівності та за відновлення миру й демократії в Україні», що є продовженням програм Solidarity Center в Україні та реалізується Норвезькою конфедерацією профспілок (LO Internasjonalt) спільно з ГО «Трудові ініціативи» за фінансової підтримки Норвегії.

«СПРАВЕДЛИВИЙ ПЕРЕХІД»: ДІАЛОГ З МОЛОДДЮ ПРО МАЙБУТНЄ МОРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Морська індустрія стоїть на порозі наймасштабнішої трансформації з часів переходу від вітрил до парових машин. Світ стрімко відмовляється від викопного палива, і судноплавство не є винятком. Цей процес називається «зеленим переходом» або декарбонізацією.

Проте для мільйонів моряків по всьому світу цей перехід несе не лише екологічні переваги, а й безпрецедентні професійні ризики.

Зміна технологій, впровадження нових небезпечних видів палива та суворі екологічні норми можуть призвести до втрати роботи, зниження доходів та підвищення рівня небезпеки на борту.

Профспілка робітників морського транспорту України у співпраці з данською профспілкою 3F організувала для профспілкових активістів — курсантів морських закладів освіти — тренінг на тему «Справедливий перехід».

До заходу долучилися курсанти Херсонської державної морської академії, Фахового коледжу морського транспорту НУ «Одеська морська академія», Одеського професійного ліцею морського транспорту, Одеської морської академії та Одеського національного морського університету.

Спікер тренінгу Олександр Шубін, виконавчий секретар Федерації професійних спілок транспортників України, в інтерактивному форматі пояснив, як сучасні зміни в морській галузі впливатимуть на роботу моряків у майбутньому.

ПРМТУ регулярно організовує для молоді просвітницькі та освітні заходи. Професійні знання, розуміння сучасних викликів, обмін досвідом і нові контакти допомагають майбутнім фахівцям підготуватися до роботи в морській галузі.

Морський транспорт є кровоносною системою світової економіки, забезпечуючи близько 90% глобальної торгівлі. Водночас галузь генерує близько 3% загальносвітових викидів парникових газів. Щоб зупинити зміни клімату, Міжнародна морська організація ухвалила жорстку стратегію: досягти нульового рівня викидів (Net Zero) приблизно до 2050 року.

Що таке Справедливий перехід (Just Transition)?

Це концепція, розроблена світовим профспілковим рухом та підтримана Міжнародною організацією праці (МОП). Її головна мета — гарантувати, що перехід до кліматично нейтральної економіки відбувається не за рахунок працівників. Справедливий перехід у морі означає, що моряки знаходяться в центрі змін: їхні робочі місця захищені, навчання оплачується роботодавцем, а умови праці стають більш безпечними.

ПРМТУ НА МОЛОДІЖНІЙ ПЛАТФОРМІ THE LAKE OF KNOWLEDGE: ОБМІН ДОСВІДОМ І ПРАКТИЧНИЙ ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ

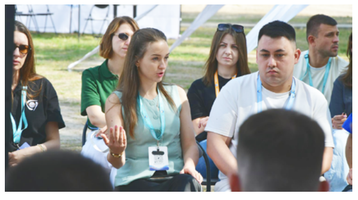
Представники Профспілки робітників морського транспорту України взяли участь у Молодіжній платформі The Lake of knowledge Організації молоді Атомпрофспілки. Захід проходив на базі РОК «Біле озеро» поблизу Вараша.

Платформа об'єднала молодих профспілкових активістів атомних станцій, представників Атомпрофспілки, НАЕК «Енергоатом», Українського ядерного товариства, ПРМТУ та Професійної спілки залізничників і транспортних будівельників України.

Цього року представники ПРМТУ не лише долучилися до заходу як учасники, а й увійшли до команди тренерів та модераторів.

Під час нетворкінгової сесії «Досвід роботи з молоддю» представники презентували діяльність Молодіжної ради ПРМТУ, розповіли про основні напрями її роботи, реалізовані ініціативи та проєкти, а також поділилися досвідом залучення молоді до профспілкового руху. Окремою частиною програми став підготовлений представниками ПРМТУ воркшоп «Успішні кейси в судових спорах від МР ПРМТУ».

До навчальної програми також увійшли воркшопи з історії профспілок, органайзингу та залучення нових членів, ораторського мистецтва, діяльності УкрЯТ і особливостей «дофамінового покоління».

Програма була насиченою та інтерактивною. Учасники долучилися до форсайт-сесії, «живої бібліотеки», командної роботи у форматі World Café та відкритої розмови молоді з профспілковими лідерами різних рівнів — Open Talk.

ЧОРНОМОРСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МОРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ЛЮДИ, СПРАВИ, ПІДТРИМКА

КОЛЕДЖ ІЗ ВЕЛИКОЮ ІСТОРІЄЮ

Чорноморський морський фаховий коледж Одеського національного морського університету — заклад освіти, історія якого виміряється не лише роками, а в першу чергу людьми, які творили його історію. За кожною датою тут стоять люди, їхні долі, професійні здобутки, дружба та спогади, які залишаються на все життя. Наступного року коледж відзначатиме славний ювілей — 65 років. За цей час заклад став невід'ємною частиною морської освіти нашої держави та життя рідного Чорноморська. Через його аудиторії, майстерні та навчальні кабінети пройшли тисячі молодих людей, які згодом обрали професію та пов'язали своє життя з морською галуззю.

Коледж продовжує працювати та навчати молодь попри всі виклики сьогодення. Тут щодня зустрічаються різні покоління: досвідчені викладачі передають знання, майстри виробничого навчання готують майбутніх фахівців, працівники забезпечують роботу закладу, а здобувачі освіти роблять свої перші кроки у професії.

ТАМ, ДЕ ВАЖЛИВА КОЖНА ЛЮДИНА

У Чорноморському морському фаховому коледжі діє ППО ПРМТУ, яка об'єднує співробітників та здобувачів освіти. Серед працівників — викладачі, майстри виробничого навчання, технічні працівники та представники адміністрації. До організації входить і молодь, яка навчається у коледжі та вже сьогодні відчуває себе частиною великої профспілкової спільноти. За даними звіту за 2025 рік, членами ПРМТУ є 78 співробітників та 481 здобувач освіти.

За цифрами та статистикою важливо бачити насамперед людей, адже звернення бувають дуже різними. Комусь потрібна порада, комусь — підтримка, а в когось виникла проблема, яку самостійно вирішити вкрай складно. Саме тому в ППО ПРМТУ Чорноморського коледжу намагаються приділити увагу кожному такому зверненню. Особливо важливою така робота стала після початку повномасштабної війни. Тому сьогодні для багатьох важливо знати, що поруч є люди, до яких можна звернутися та отримати підтримку.

НОВИЙ СКЛАД, НОВИЙ ПОГЛЯД

Разом із коледжем змінюється і його профспілкове життя. Сьогодні спільнота ППО ПРМТУ ЧК поповнюється новими обличчями, які приносять в роботу нові ідеї, енергію та бачення подальшого розвитку.

Аби первинна профспілкова організація крокувала в ногу з часом важливо, щоб робота була організована відповідно до актуального запиту людей та потреб, які виникають у членів ППО в ході навчання чи роботи.

Очолює ППО ПРМТУ Чорноморського коледжу Олександр Федоров. Разом із новим складом він продовжує розвивати роботу організації, шукати нові можливості та підтримувати ініціативи, які можуть бути корисними для колективу. У цьому поєднанні досвіду та нових ідей є своя сила.

Старше покоління знає ціну підтримці, а молоді працівники привносять енергію та готовність до змін.

ПІДТРИМКА, ЯКА МАЄ ЗНАЧЕННЯ

Важливо, що ППО ПРМТУ ЧК не залишається сам на сам зі своїми завданнями. Підтримка з боку керівництва коледжу має багаторічний характер. Попередній директор Леонід Жуха свого часу підтримував роботу профкому, а сьогодні цю добру традицію продовжує директор Олександр Миза, який із розумінням ставиться до діяльності ППО ПРМТУ Чорноморського коледжу та підтримує її ініціативи.

Важливу роль у цій підтримці відіграє Голова Профспілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк. Він завжди відкритий до звернень колективу, підтримує ініціативи ППО ПРМТУ ЧК та намагається знайти можливість допомогти, коли виникають складні питання. Для невеликої профспілкової організації коледжу така увага має особливе значення, адже дає відчуття надійного плеча поруч і допомагає реалізовувати більше корисних для колективу справ .

Підтримка з боку ПРМТУ дає організації не лише додаткові можливості, а й упевненість у тому, що координація зусиль та орієнтованість на результат — запорука вирішення навіть найскладніших завдань. У 2025 році представники коледжу взяли участь в інформаційній зустрічі-семінарі, організованій у межах спільного проекту ПРМТУ та профспілки 3F з Данії. Його метою було зміцнення профспілкового руху в умовах воєнного стану. Для працівників коледжу такі зустрічі є можливістю отримувати новий досвід, спілкуватися з колегами та бачити, як подібна робота розвивається в інших країнах.

Коледж шукає можливості підтримувати військових. Дізнавшись, що одній із військових частин потрібен дрон, представники закладу звернулися до Благодійного фонду морського транспорту «МОРТРАНС», який придбав безпілотник та передав військовослужбовцям. На передачі допомоги були присутні директор ЧМФК ОНМУ Олександр Миза та голова ППО Олександр Федоров.

ТУРБОТА ПРО МОЛОДЬ

Окреме місце в роботі ППО ПРМТУ ЧК займають здобувачі освіти.

Студентські роки — це не тільки пари, заліки та практичні заняття, це час, коли формується характер, ухвалюються перші серйозні рішення та будується майбутнє. Тому важливо, щоб поруч із молодою людиною були ті, хто готовий підтримати її на шляху професійного зросту. Саме на це спрямована робота з молоддю в коледжі, значну частини роботи бере на себе молода ініціативна дуже досвідчена в цій справі Анастасія Дзюбак .

У 2025 році за підтримки ППО ПРМТУ ЧК у коледжі відбулися спортивні змагання серед здобувачів освіти перших курсів до Дня українського козацтва. Курсанти Чорноморського морського фахового коледжу ОНМУ приєдналися до спільного проєкту Union Dent, який реалізував БФ «МОРТРАНС» разом із ПРМТУ та німецькою профспілкою ver.di.

Профспілка — це простір де, кожен може відчути себе частиною спільноти, у якій її бачать, чують і готові підтримати.

БУТИ ПОРУЧ, КОЛИ ЦЕ СПРАВДІ ПОТРІБНО

Чорноморськ, як і вся Україна, сьогодні живе в умовах постійних повітряних тривог, обстрілів та всіх викликів, які тягне за собою наявна безпекова ситуація, спричинена повномасштабним вторгненням країни агресора на нашу територію. Це безпосередньо впливає, зокрема, на щоденне життя мешканців міста і роботу трудових колективів.

У ніч на 27 серпня 2026 року внаслідок ворожої дронової атаки на Одещину, пошкоджень зазнав і Чорноморський морський фаховий коледж Одеського національного морського університету. Напередодні нового навчального року були оптимізовані всі зусилля, спрямовані на ліквідацію наслідків атаки, аби навчальний процес почався вчасно та в повноцінному очному форматі.

Навчальний заклад звернувся до ПРМТУ і отримав всю необхідну підтримку для якнайшвидшого вирішення проблеми.

Є у спільноті коледжу й особливо болючі сторінки. Пам'ять про загиблих захисників — це данина поваги подвигу всіх тих, хто боровся за Україну та виборював для неї світле майбутнє.

Війна принесла багато болю, тому в ці складні часи важливо бути уважними один до одного, підтримувати та допомагати.

ПОПЕРЕДУ – СПІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ

Попереду у Чорноморського морського фахового коледжу Одеського національного морського університету важлива дата, 65-річчя. Коледж входить у свій ювілейний рік із великою історією за плечима та новими викликами попереду. Разом із ним змінюється й профспілкове життя. Новий склад ППО ПРМТУ ЧК приносить нові ідеї, енергію та бажання робити більше для людей. Водночас зберігається головне: традиції, цінності, єдність.

Попереду ще багато справ, нових ідей та непростих викликів, що обов`язково знайдуть своє вирішення, бо справжня сила профспілкового руху — в єдності.

ТУРБОТА, ЩО ОБ'ЄДНУЄ

Напередодні Дня знань Благодійний фонд «МОРТРАНС» спільно з Профспілкою робітників морського транспорту України та шведською профспілкою SEKO провели благодійну акцію для дітей українських моряків.

Початок навчального року — особливий час для кожної родини, адже попереду новий етап, нові знання, знайомства та шкільні пригоди. Саме тому напередодні 1 вересня чудовою ініціативою стало подарувати дітям моряків приємні та корисні подарунки, які стануть у пригоді під час навчання та допоможуть створити святковий настрій перед стартом нового навчального року. Для родин українських моряків така підтримка має особливе значення. Поки моряки перебувають у рейсах далеко від дому, їхні близькі залишаються на березі, і турбота про сім'ї є важливою частиною профспілкової роботи.

Окрема цінність цієї ініціативи – у міжнародному партнерстві. Спільні проєкти ПРМТУ, Благодійного фонду «МОРТРАНС» та шведської профспілки SEKO демонструють, наскільки важливою є взаємопідтримка та солідарність профспілкової спільноти. Об'єднуючи зусилля, партнери мають можливість реалізовувати ініціативи та важливі соціальні проєкти.

Нехай новий навчальний рік для дітей буде сповнений цікавих відкриттів, радісних знайомств, успіхів і яскравих моментів, а такі спільні ініціативи й надалі нагадують: морська спільнота — це не лише про професію, а й про людей, взаємну підтримку та турботу одне про одного.

ДОПОМОГА ДЛЯ ПЕРЕДОВОЇ

Морська спільнота долучається до підтримки тих, хто щодня боронить Україну. Така допомога — це конкретний внесок у роботу підрозділів і безпеку військових.

Голова Профспілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк передав автомобіль 39-му окремому батальйону безпілотних систем. Підрозділ входить до складу Сухопутних військ Збройних Сил України. Для його військовослужбовців транспорт — це мобільність, оперативне реагування та можливість швидко доставляти людей і необхідне обладнання туди, де вони потрібні найбільше.

Вже сьогодні автомобіль працюватиме там, де кожне своєчасне рішення може врятувати життя.

Дякуємо військовослужбовцям батальйону за мужність і захист України. Підтримка наших захисників — це внесок у спільну боротьбу за свободу та незалежність держави. Віримо в Збройні Сили України й нашу Перемогу.

ОФІЦІЙНИЙ САЙТ ПРМТУ
ОФІЦІЙНИЙ ЧАТ-БОТ ПРМТУ

Співзасновники:
Професійна спілка робітників морського транспорту України
Чорноморська первинна профспілкова організація моряків

65062, м. Одеса, Аркадійське плато, буд. 5-Б, приміщення 1
moryak@mtwtu.org.ua

Зверстано: ФОП Стешенко Ю.В.
65039, м. Одеса,
вул. Середньофонтанська, 19-а

Друк: ФОП Клявіна К.Г.
65045, м. Одеса,
пров. Віце-Адмірала Жукова, 27

Відповідальний за випуск номера (редактор): Кірєєв М. І.

Редакція може не поділяти думок та позицій авторів. Відповідальність за зміст інформації та матеріалів несуть їх автори. Редакція залишає за собою право редагування текстів. У разі використання матеріалів, опублікованих в газеті, посилання на «Українську профспілкову транспортну газету «Моряк» обов'язкове.

«Українська профспілкова транспортна газета «Моряк» розповсюджується безкоштовно

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серії КВ № 24992-14932Р
від 17 вересня 2021 р.
Тираж: 1 000 екз.

ВИПУСК НАДРУКОВАНО У РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФСПІЛКОВОГО ПРОЕКТУ З UNITED FEDERATION OF WORKERS IN DENMARK (3F)